

Prastų rezultatų priežastys slypi požiūryje ir sistemoje

Eglė KVIESULAITIENĖ

Šią savaitę brandos atestatus atsiėmė paskutiniai rajono gimnazijas šiemet baigę abiturientai, kurių iš viso buvo 273. Tačiau tragiški valstybinio matematikos egzamino rezultatai sudaužė daugelio apie nemokamas studijas svajojusių jaunuolių svajones. Tad ką reikėtų kaltinti ir kur ieškoti žemo žinių lygio priežasčių?

Laiminguji – mažuma

Šiemet brandos atestatų negavo vos keli rajono abiturientai. Norėdami igyti šį svarbų dokumentą jie turėjo išlaikyti bent du brandos egzaminus, iš kurių vienas – lietuvių kalbos ir literatūros. Visgi igytas atestatas nesuteikia garantiją, kad moksleiviai galės rinktis tokį gyvenimą kelią, apie kokią svajojo. Mat norintiesiems gauti valstybės finansuojamą vietą studiju programoje privalu išlaikyti valstybinį matematikos egzaminą.

Po prastų šio egzamino rezultatų skandalas kilo visoje šalyje, nes išlaikyti nepavyko net 35,41 proc. jų pasirinkusių abiturientų. Tačiau mūsų rajone situacija apskritai kritinė, nes minimalaus balų kiekiu, reikalingo egzaminui įveikti, nesurinko 53,07 proc. – iš 179 jų laikusiuju pavyo tik 84. Dar 94 dyliktočiai valstybinio matematikos egzamino net nebandė laikyti.

Beje, per visą rajoną nė vienas moksleivis matematikos neišlaikė aukštesnių lygių – nesurinko daugiau nei 86 balų iš 100 galimų. Aukštesnio lygio niekas iš rajono gimnazijų nepasiekė ir informacinių technologijų bei chemijos egzaminuose.

Kas nutiko, kad anksčiau didžiausės šimtukininkų gausa šiemet mūsų rajonas tikrai neturi kuo pasigirti?

Rūpinasi reitingais

Rajono savivaldybės administracijos Švietimo, kultūros ir sporto skyriaus vedėja Alma Finagėjienė sakė, kad vienos prastų rezultatų priežasties įvardyti neįmanoma, tačiau keli pandeminių metai abiturientų žinių kokybei tikrai turėjo daug itakos. Siūlytiniamis abiturientams mokyti nuotoliniu būdu teko ilgiausiai.

– Kai taip įvyko, specialiai susiradome šios laidos abiturientų pagrindinio ugdymo

▲ Šią savaitę atestatus atsiėmė jau paskutinieji rajono abiturientai kels sparnus į gyvenimą.

Giedrės LENKAITĖS nuotr.

pasisiekimų patikrinimo, kuris atliekamas baigus 8 klasės, taip pat kitus tarpinį vertinimų rezultatus. Idomiausia tai, kad jie buvo aukštesni nei šalies vidurkis, – stebėjosi A. Finagėjienė.

Beje, reikia pripažinti, kad gabenėti rajono moksleivius baigę 8 klasės dažnai renkasi didesnių miestų gimnazijas ir pakelia šių ugdymo įstaigų reitingus.

Švietimo, kultūros ir sporto skyriaus vedėja pripažino, kad tokio, koks yra matematikos egzamino rezultatas, niekuo nepateisins. Visgi akivaizdu, kad tose gimnazijose, iš kurias priimami tik pereinamajai balių įveikia mokiniai, tokį blogų egzaminų rezultatą niekada nebūna. Mūsų rajone tiek iš gimnazijas patenka, tiek valstybinius egzaminus gali laikyti visi norintieji.

– Esu girdėjusi, jog kai kurios savivaldybės pedagogai labai grįžta vertina mokiniių žiniąs ir matydamai, kad moksleivis egzamino neiveiks, net neleidžia laikytis. Taip mokykla išsaugo aukštesnius reitingus, – kalbėjo A. Finagėjienė.

Vedėja išitikinusi, kad po dešimtus klasės reikėtų įvesti privilomajį žinių patikrinimą, o negavusiemus aukštesnius nei 5 balus įvertinimo jaunuoliams reikėtų siūlyti neteisti mokslo gimnazijoje, o rinktis kitą kelią. Tada gimnazijose liktų mokyti tik motyvuoti, ruoštis valstybiniams egzaminams nusiteikę moksleiviai, o ne ateinantys

tiesiog praleisti laiko su draugais.

– Dėl prastų rezultatų negalime kaltinti gimnazijų pedagogų, mat jie gauna mokininius iš kitų ugdymo įstaigų. Jei moksleivis neturi žinių pagrindų, gimnazija jo egzaminams, ypač matematikos, gerai nepareuoš, – kalbėjo Švietimo, kultūros ir sporto skyriaus vedėja, drauge kritikavusi ir švietimo sistemą, verčiančią humanitarinius gabumais pasižymintius vaikus laikyti gilių matematikos žinių reikalaujančių egzaminą.

Apgaulingas įspūdis

Nuomones dėl prastų matematikos egzamino rezultatų išsakė ir rajono gimnazijų direktoriai.

– Priežastis – ne viena. Kiekvieno mokinio matematikos valstybinio brandos egzamino rezultatas gali būti savita istorija... Gali būti, kad kuriems mokiniams neigiamai lemtingas galėjo būti nuotolinis mokymasis ir jo metu susidarę sunkumai, atsiradusios mokymosi spragos. Gali būti, kad kažkam tiesiog nepasiekė. Gali būti, kad dalis mokiniių tiesiog per mažai mokėsi, – svarstė Vilkaviškio „Aušros“ gimnazijos direktorius Arūnas Serneckas. – Matematika – sunkus dalykas, todėl ne visiems mokiniam yra galimiųbių pasiekti teigiamą įvertinimą.

☒ Nukelta į 3 p.

☒ Atkelta iš 2 p.

Pilviškių „Santakos“ gimnazijos direktorė Danutė Valiūnienė dėl prastų rezultatų kaltino matematikos bendrojo ugdymo programą, kuri 2008 metais buvo pakeista ir palengvinta.

Nebeliko grynosios matematikos, mokykloje ugdomas matematinis raštingumas, bet ne matematinis samprotavimas.

– Labai svarbus ir psichologinis aspektas. Vaikai moja ranka, neva egzaminą lengva išlaikyti ir jam nesiruošia. Arba iš vis svarsto, kam gyvenime reikės matematikos, – kalbėjo D. Valiūnienė. – Anglijoje, Vokietijoje, Skandinavijos šalyse ar matematikos lygiu garsėjantiame Singapūre tokiu klausimui nekyla niekam.

Anot D. Valiūnienės, vaikams pamokoje susidaro kliaudingas įspūdis, mat jie rašo kontrolinius darbus iš konkretų temų, kurias išmokę gauna neblogus pažymius, tačiau išgytų žinių negilinė ir galvoje nelaiko. Egzamine susidurę su uždaviniais iš viso matematikos kurso nesugeba jų išspręsti.

Direktorė svarstė, kad vien vaikų kal-

tinti negalima. Dabartiniam pedagogams būtini nuolatiniai mokymai, pasikeitimai patirtimi, seminarai, kurie atnaujinčiai metodines bei didaktines žinias. Rajono mokyklose dirba daugiausia vyresnio amžiaus pedagogų, tad jų metodinės žinių gerokai senstelėjusios.

Trūksta pagrindų

Kybartų Kristijonui Donelaičio gimnazijos direktorius Saulius Spangevičius išsitinkęs, kad prastus matematikos egzamino rezultatus nulėmė pačių moksleivių abejingumas, mat net i konsultacijas, organizuotas prieš egzaminus, abiturientai neseteikė ateiti.

– Mokykla imasi visų priemonių, kad padėtų moksleiviams, bet tai, matyt, ne mūsų vienų problema, o sistemos, nes rezultatai prasti visoje šalyje, – kalbėjo S. Spangevičius.

Gražiškių gimnazijos direktorė Grita Launikonė išitikinusi, kad pagrindinė blogu rezultatų priežastis – nuotolinis mokymas. Anot jos, matematika nėra tas dalykas, kurį būtų lengva išmokti nuotoliniu būdu.

Be to, kalti ir patys moksleiviai, kurie dėl būsimų studijų paprastai susirūpina tik po 10 klasės.

– Žinodami, kad matematikos egzaminas stojant būtinas, moksleiviai renkasi išplėstinį kursą, nors žemesnėse klasėse neskyrė dėmesio dalyko pagrindams. Aišku, kad neturint pagrindų paskutinėse klasėse matematikos išmokti nebejmanoma,

– svarstė G. Launikonė. – Tačiau abiturientai rizikuoja – bando laikyti valstybinį egzaminą, net jei jų žinios vertintos minimaliai balais.

Matematikės diplomą turinti G. Launikonė neabejojo, kad šių metų egzamino užduočių formuliuotės buvo nelengvos, reikalaujančios visumino supratimo. O mokiniai matematiką mokosi fragmentiškai, tad nesugeba žinių sujungti.

Suprantai, kad matematiką išmokti labai gerai duota ne visiems, tačiau išmokti patenkinamai gali kiekvienas, – išitikinusi pedagogė, todėl pritaria dabartinės švietimo ministrui Jurgitos Šiugždinėnės ketinimams įvesti dviejų lygių – bendrojo ir išplėstinio kursų – valstybinį matematikos egzaminą.